

at, naar det hedder i Udkastet, at denne Forslagsret, som tilkommer Skolecommissionerne i Kjøbstæderne, skal ogsaa tilkomme Sogneforstanderskaberne med Hensyn til Skolelærerebederne i Communen, saa kunde der være Anledning til en nøiere Bestemmelse deraf for at give Sogneforstanderskaberne en bestemt Indflydelse ved Valget; det er en saadan nøiere Bestemmelse, som er foreslaaet af Mindretallet, og jeg troer, at, naar man tager Mindretallets Forslag i sin Heelhed fuldkommen saaledes, som det foreligger, saa vil og maa det indrømmes, at derved allerede er gjort et betydeligt Skridt fremad, og at man tidligere maafee endog vilde have fundet, at det stillede sig som Noget, der var meget betydeligt og som noget meget Vanskeligt at gaae ind paa. Det er ogsaa ganske vist, at der i Begyndelsen vil fremtræde endeel Ulemper derved; men jeg troer, at saaledes som Sagen er stillet af Mindretallet, er det i Virkeligheden den hensigtsmæssigste Maade til at faae en saadan ny Myndighed ind i Livet, saa at den virkelig faaer Betydning og dog ikke fremkalder saa store Ulemper, som ellers, især i Begyndelsen, kunde befrygtes af en saadan Forandring. Jeg troer ikke, at Den, der nu er berettiget til at falde, Skoledirectionen eller Biskoppen, lettelig vilde falde paa at tilbagevise Indstillinger for at forlange Andre bragte i Forslag, uden at der var gyldige Grunde derfor. Jeg troer ikke, det gaaer an at stille Sagen saaledes, at Medlemmerne af Borgerrepræsentationen eller af Sogneforstanderskabet kun have lutter ædle og rene Bevæggrunde, men at man hos en Skoledirection eller en Biskop kun finder Bevæggrunde af en ganske modsat Art; det er bedre at gaae ud fra, paa den ene Side, at der ligesaavel hos saadanne Embedsmænd som hos Andre kan findes Bevæggrunde, der ikke kunne billiges — det indrømmer jeg villig — og paa den anden Side at erkjende — og det troer jeg, man med en vis Ret kan forlange —, at dette ogsaa meget vel kan arrivere med Hensyn til Communalautoriteter. Jeg troer derfor, at det i Virkeligheden maa ansees for at være hensigtsmæssigt, at, naar der skulde være Anledning for den overordnede Autoritet til ikke at ville gaae ind paa at vælge blandt dem,

der være bragt i Forslag, og naar den communale Autoritet stod fast paa ikke at ville fremsende noget som helst andet Forslag, saa var det i og for sig ganske gavnligt, at det kom til nærmere Undersøgelse af hvad der dog kunde have foranlediget dette. Det er slet ikke, fordi jeg betragter det som noget Behageligt for Ministeriet, at det kommer dertil, men fordi jeg anseer det for ganske ønskeligt, at — for at bruge et Udtryk, som jeg ved en anden Leilighed har tilladt mig — Ministeriet faaer et „Indblik“ i, hvorledes den nye Tingenes Tilstand udvikler og ordner sig; det vilde da vise sig, om saadanne Tilfælde indtraf oftere, og der altsaa kunde være Anledning til at foretage Forandringer i den vedtagne Ordning, eller — hvad jeg gjerne vil haabe og ønske — det kun var i ganske overordentlige Tilfælde, at Caadant skete. Men man kan ogsaa stole paa, at, naar det meget sjældent fandt Sted, saa har Bestemmelsen — og maafee netop, naar det kun sjældent indtraf — udøvet sin gode og gavnlige Indflydelse, idet man da fra Begyndelsen af paa den ene Side har modstaaet den Fristelse, der muligviis kunde være til at gjøre Forslag, som i Virkeligheden ikke kunde billiges, og Skoledirectionen og Biskoppen paa den anden Side har modstaaet Fristelsen til af futile eller utilstrækkelige Grunde at forkaste de fremkomne Forslag for at faae Andre bragte i Forslag. Det er netop paa den foreslaaede Maade, jeg troer, Sagen bedst kunde ordnes og Forholdene udvikle sig til størst Gavn, og jeg troer ogsaa, at, naar man ikke med forudfattet Mening gaaer enten til den ene eller til den anden Side, saa maa man finde det Samme. Jeg vil ikke dermed sigé, at netop denne Ordning skulde være den absolute Bestingelse for, at jeg kan gaae ind paa, at Udkastet bliver til Lov; derimod maa jeg bestemt fremhæve, hvad ogsaa den ærde Ordfører allerede har fremhævet, at min Modstand i dette Punkt er baseret — foruden paa hvad der, som det forekommer mig, med stor Bestemthed og Klarhed og afgjørende Vægt er fremsat af Mindretallet — paa min hele Opfattelse af Skoleraadets Stilling, og jeg maa altsaa selv stemme imod og meget fraraade Thinget at vedtage en Bestemmelse, hvorved man nu